

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЦЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

В статті розглянуто умови та особливості застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні.

Ключові слова: податки, оподаткування, спрощена система, прибуток, єдиний податок.

В статье рассмотрено условия и особенности применения упрощенной системы налогообложения, учета и отчетности в Украине.

Ключевые слова: налоги, налогообложение, упрощенная система, прибыль, единый налог.

The article reviews conditions and special features of the simplified tax system use, accounting and reporting in Ukraine.

Keywords: taxes, tax, simplified, income flat tax.

Постановка проблеми. Спрощену систему оподаткування в Україні з 1 січня 2012 року кардинально змінено, оскільки втратив чинність Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва», який діяв з 1998 року. Зміни торкнулись всіх аспектів, пов'язаних з оподаткуванням підприємців, які перейшли на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. Тому дослідження умов та особливостей застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в сучасних умовах є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дане питання цікавить як податківців, так і фахівців, які щодня займаються цією справою і працюють в даній сфері. Так, сьогодні існує велика кількість праць, присвячених даній проблемі. Дослідженню проблем вдосконалення системи оподаткування приділяється значна увага у наукових працях Горфинкеля В.Я., Поляка Г.Б., Лапусті М.Г., Варналія З.С., Мочерного С.В., Устенко О.А., Чеботара С.І., Іванюти С.М. Власюк Н.І. та інші. Залишаються невирішеними питання, пов'язані з оподаткуванням підприємців - як фізичних так і юридичних осіб, які перейшли на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Формування цілі статті. Зміни до Податкового кодексу України, які прийняті з 1 січня 2012 року значно впливають на роботу підприємців, що обрали спрощену систему оподаткування.

По-перше, в Україні перестав існувати фіксований податок, тому підприємці, відтепер повинні отримати в податковій свідоцтво платника єдиного податку.

По-друге, свідоцтво про сплату єдиного податку тепер зробили безстроковим. При цьому у підприємця залишилося право раз на рік міняти систему оподаткування.

По-третє, підприємців розділили на чотири групи, в одну з яких включили і юридичних осіб, які знову отримали право працювати на спрощеній системі оподаткування.

По-четверте, змінилися ставки податків для різних груп, які тепер залежать від річного обороту, кількості найманих працівників та сфери діяльності.

Ще одна зміна - покращено соціаліст підприємців, яким тепер надали право йти у відпустку або на лікарняний.

А найголовніша зміна - підприємцям-фізособам дозволено працювати з ПДВ, а також скасовано заборону для юросіб відносити послуги спрощенців на валові витрати. Тому цілі, поставлені перед даним дослідженням, не можуть бути вирішеними без вивчення умов застосування спрощеної системи оподаткування, особливостей переходу підприємств на єдиний податок, покращення умов ведення малого бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Всім приватним підприємцям на єдиному податку доведеться обирати групу, у якій працювати. В таблиці 1 наведено критерії розподілу по групам платників, подання звітності та сплату податку, перехід на спрощену систему.

Таблиця 1

Критерії розподілу по групам платників, подання звітності та сплату податку, перехід на спрощену систему

Критерії	Фізичні особи-підприємці			Юридичні особи
	1 група	2 група	3 група	4 група
Максимальний дохід за календарний рік, грн..	150 000	1 000 000	3 000 000	5 000 000
Максимальна кількість найманих осіб за календарний рік	Не можуть використовувати найману працю	10 (одночасно)	20 (одночасно)	50 (середньооблікова кількість)
Види господарської діяльності	<ul style="list-style-type: none"> Роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках; Надання побутових послуг населенню, згідно з затвердженням 	<ul style="list-style-type: none"> Виробництво та/або продаж товарів; Надання послуг (у т.ч. побутових) платникам ЄП та/або населенню, крім посередницьких послуг з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна; Діяльність у 	Будь-які види діяльності, крім заборонених для єдиного податку (детальний перелік наведено у Додатку) .	

	переліком.	сфері ресторанного господарства.	
--	------------	----------------------------------	--

Для новостворених підприємців та юридичних осіб перший податковий період починається з 1 числа місяця, що настає за місяцем, у якому вписано свідоцтво платника єдиного податку. У зв'язку з тим, якщо після державної реєстрації новоствореним платником не подано заяви про перехід на єдиний податок, то в такому випадку він автоматично вважається здійснюючим діяльність на загальній системі оподаткування і буде змушений подавати відповідну податкову звітність. В таблиці 2 наведено ставки і об'єкт оподаткування для фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб (3 і 4 груп).

Таблиця 2

Ставки оподаткування для фізичних осіб – підприємців 3 та 4 груп.

Розмір ставки	Фізичні особи-підприємці	Юридичні особи
	3 група	4 група
Звичайна ставка	3% від суми отриманого доходу при сплаті ПДВ 5% від суми отриманого доходу при включенні ПДВ до складу єдиного податку.	
Підвищена ставка	15%	6% - при сплаті ПДВ 10% - у разі включення ПДВ до складу єдиного податку

Підвищена ставка застосовується щодо таких категорій доходу:

- Суми перевищення встановленого ліміту доходу для відповідної групи платників єдиного податку;
- Дохід, отриманий від видів діяльності, заборонених для спрощеної системи;
- Дохід, отриманий при застосуванні інших методів розрахунків, ніж грошовий.

Така підвищена ставка застосовується до доходів тільки за підсумками кварталу, в якому відбулося будь-яке з порушень, зазначених вище. Слід зазначити, що 15-відсоткова підвищена ставка розглядається саме як ставка єдиного податку, а не податку на доходи фізичних осіб («ПДФО»). Об'єктом оподаткування, на відміну від ще чинного Указу Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва», є не виручка від реалізації, а дохід. Платники єдиного податку несуть відповідальність за порушення діючого законодавства. Платники єдиного податку 3 і 4 груп несуть відповідальність за правильність обчислення, своєчасність та повноту сплати податку, а також за своєчасність подання податкових декларацій на підставах загальних положень, визначених ПК. До платників єдиного податку, які не ведуть книгу обліку доходів і витрат, можуть бути

застосовані штрафні санкції відповідно до ст. 163 Кодексу України про адміністративні порушення: від 5 до 10 НМДГ (до 170 грн.) – за перше порушення протягом року; від 10 до 15 НМДГ (до 255 грн.) – в разі повторного порушення протягом року.

Висновки. Нарешті законодавчо врегульовано проблеми зі спрощеною системою оподаткування. Податкова служба створила всі необхідні умови для комфортної перереєстрації підприємців, які мають змогу отримати фахові консультації та прийняття рішення про свій статус у новій системі координат. Прийняття нових норм оподаткування малого бізнесу виявилось прийнятним для його представників, про що свідчить зростання кількості спрощенців у 2012 році понад 200 тисяч осіб. (у 2010 році було до 1 млн. підприємців). Тільки за 9 місяців 2012 року кількість підприємців – спрощенців зросла на 22 % і до кінця року 2012 року стала 1 млн. 258 тис. чоловік. Ухвалення Податкового Кодексу стало історичною подією для нашої країни. Не випадково в рейтинзі ділового оточення під назвою *Doing Business 2013*, котрий складається Світовим банком та Міжнародною фінансовою корпорацією Україна піднялась на 15 рядків (з 152 місця вона перейшла на 137-е місце). Україна ввійшла в трійку країн, які демонструють самі серйозні покращення по показникам рейтинга ведення бізнесу. Але досконалість не має меж. Тому і надалі в країні передбачаються розвиток малого бізнесу, а система його оподаткування буде постійно оновлюватися та удосконалюватися. Для цього передбачається зниження податкових ставок, відміна по кількості найманих працівників, застосування новітніх схем мінімізації податків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Електронне фахове видання «Юридична газета», Єдиний податок // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.yur-gazeta.com/article/546/.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового Кодексу України щодо державної податкової служби у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні» № 5083-VI від 5 липня 2012 року.
3. Електронне фахове видання *Flash report* серпень 2012 року «Єдиний податок. Огляд останніх змін.» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwc.com